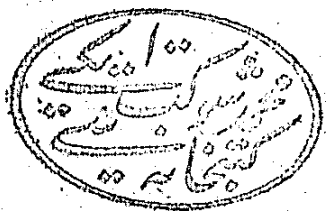
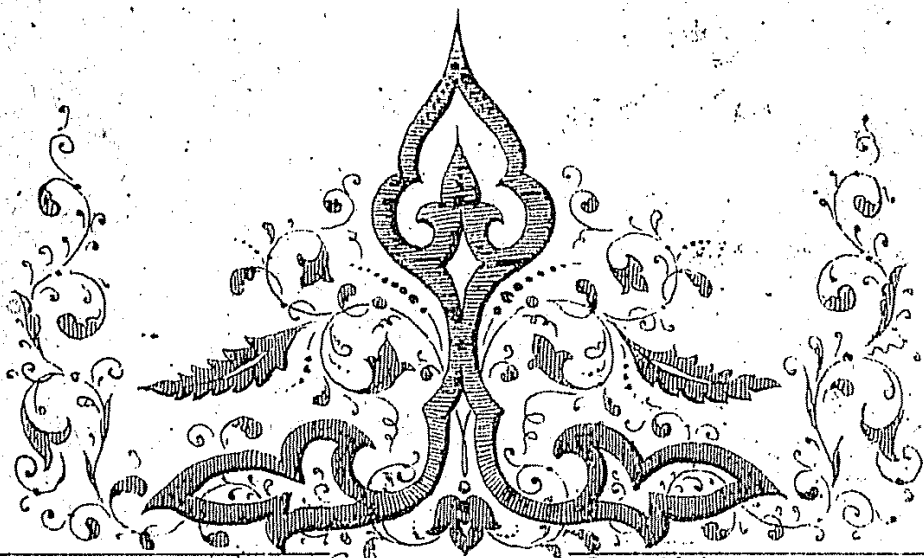

مکاتب عمومیہ ناظمی ساداتہ کمال ہندستان
مکاتب رسدبہ ہجرتہ ترقیاتی بلدیہ
تعلیم ناظمی نام رسالہ دو

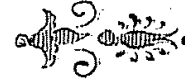
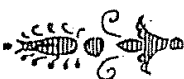
تعلیم الفارسی

سایه معارف و فواید حضرت شامانه ده رشیدی مکتب‌بنده تحصیل علم و معرفت ایچکده
اولاد اطفا له اصول تعلیم و تفهیمده هر و جلیه صورت تسمیینه بولمقده اولاد یعنی
مشکله فارسیده وخی بر اصول جدید اختراع اولاد لاجل التجربه
د او و پاشا اسکله سی نر ونده واقع رشیدی مکتب‌بنده بعض اطفا او قوت‌یر لوقده
اوج درت ماه ظرفنده بر سنه دن زیاده فارسی او قوش کبی کب ملکه ایش
اولاد قنر دن سار رشیدی مکتب‌بنده وخی او قوت‌یر لوق او زده سالف الذکر
د او و پاشا مکتب‌بنده شا کرده بر هفت و یریلان درس و رت لری بریده
اولاد لوق ترتیب و این باب او زده تبویب اولوب تعلیم فارسی تسمیه قلمشده

بَابِ اَوَّلِ تَمِيْمِ

مَن	تَو	اَو	مَ	شَمَا	اِيشَان
بِن	سِن	اَو	بِر	سِر	اَو نَر
بِنَن	بَتَو	بَاو	بِجَا	بِشَمَا	بَايشَان
بِجَا	سِجَا	اَكَا	بِرَه	سِرَه	اَو نَرَه
مَرَا	تَرَا	اَو رَا	مَارَا	شَمَارَا	اِيشَان رَا
بِنِي	سِنِي	اَو نِي	بِرِي	سِرِي	اَو نَرِي
اَز مَن	اَز تَو	اَز اَو	اَز مَ	اَز شَمَا	اَز اِيشَان
بِنَدَن	سِنَدَن	اَنَدَن	بِرَدَن	سِرَدَن	اَو نَرَدَن
بَا مَن	بَا تَو	بَا اَو	بَا مَ	بَا شَمَا	بَا اِيشَان
بِنَم اِيَلَه	سِنَك اِيَلَه	اَو نَك اِيَلَه	بِرَم اِيَلَه	سِرَك اِيَلَه	اَو نَر اِيَلَه
بِر مَن	بِر تَو	بِر اَو	بِر مَ	بِر شَمَا	بِر اِيشَان
بِنَم اَو زَر مَه	سِنَك اَو زَر مَه	اَو نَك اَو زَر مَه	بِرَم اَو زَر مَه	سِرَك اَو زَر مَه	اَو نَرَك اَو زَر مَه
بِي مَن	بِي تَو	بِي اَو	بِي مَ	بِي شَمَا	بِي اِيشَان
بِنَمَر	سِنَمَر	اَو نَمَر	بِرَمَر	سِرَمَر	اَو نَرَمَر

برای ایشان	برای شما	برای ما	برای او	برای تو	برای من
اونزک ایچون	نرک ایچون	بزم ایچون	اونک ایچون	سنگ ایچون	بنم ایچون

..... باب ثانی

سَر	رُوی	دَسْت	پای	آب	راه
بَش	یوز	ال	ایاق	آت	یول
سِرْمَن	سِر تو	سِر او	سِر ما	سِر شما	سِر ایشان
بَنِم بَشَم	سنگ بَشک	اونک بَشی	بزم بَشمز	نرک بَشکز	اونزک بَشی
رُوی من	رُوی تو	رُوی او	رُوی ما	رُوی شما	رُوی ایشان
بَنِم یوزم	سنگ یوزک	اونک یوزی	بزم یوزمز	نرک یوزکز	اونزک یوزی
دَسْت مَن	دَسْت تو	دَسْت او	دَسْت ما	دَسْت شما	دَسْت ایشان
بَنِم الم	سنگ المک	اونک المی	بزم المز	نرک المکز	اونزک المی
پای من	پای تو	پای او	پای ما	پای شما	پای ایشان
بَنِم ایاقم	سنگ ایاقک	اونک ایاقی	بزم ایاقمز	نرک ایاقکز	اونزک ایاقی
آب مَن	آب تو	آب او	آب ما	آب شما	آب ایشان
بَنِم آتم	سنگ آتک	اونک آتی	بزم آتمز	نرک آتکز	اونزک آتی

راه من	راه تو	راه او	راه ما	راه شما	راه ایشان
بنم یولم	سنگ یولگن	اونگن یولی	بزم یولمز	سزگن یولگنز	اونزگن یولی
براسب من	براسب تو	براسب او	براسب ما	براسب شما	براسب ایشان
بنم آتنگن باشی	سنگ آتنگن باشا	اونگن آتنگن باشا	بزم آتنگن باشا	سزگن آتنگن باشا	اونزگن آتنگن باشا
روی من	روی تو	روی او	روی ما	روی شما	روی ایشان
بنم آتنگن یوز	سنگ آتنگن یوز	اونگن آتنگن یوز	بزم آتنگن یوز	سزگن آتنگن یوز	اونزگن آتنگن یوز
دست من	دست تو	دست او	دست ما	دست شما	دست ایشان
بنم آتنگن الی	سنگ آتنگن الی	اونگن آتنگن الی	بزم آتنگن الی	سزگن آتنگن الی	اونزگن آتنگن الی
		وقس علیه الجوه لوق			

باب ثالث

بهر من	بهر تو	بهر او	بهر ما	بهر شما	بهر ایشان
بنم بهشته	سنگ بهشکه	اونگن بهشته	بزم بهشته	سزگن بهشکه	اونزگن بهشته
روی من	روی تو	روی او	روی ما	روی شما	روی ایشان
بنم یوزمه	سنگ یوزمه	اونگن یوزمه	بزم یوزمه	سزگن یوزمه	اونزگن یوزمه
بدست من	بدست تو	بدست او	بدست ما	بدست شما	بدست ایشان
بنم امله	سنگ امله	اونگن امله	بزم امله	سزگن امله	اونزگن امله

سر ترا	سر اورا	سر مارا	سر شمارا	سر ایش ترا
سنگ بگشی	اونگ باشی	بزم باشغی	سزک باشغی	اونگک باشی
روی ترا	روی اورا	روی مارا	روی شمارا	روی ایش ترا
سنگ یوزگی	اونگ یوزغی	بزم یوزغی	سزک یوزغی	اونگک یوزغی
دست ترا	دست اورا	دست مارا	دست شمارا	دست ایش ترا
سنگ الکی	اونگ النی	بزم المهی	سزک الگری	اونگک النی

الی آخره

از سر ترا	از سر اورا	از سر مارا	از سر شمارا	از سر ایش ترا
سنگ باشکدن	اونگ باشکدن	بزم باشکدن	سزک باشکدن	اونگک باشکدن
از روی ترا	از روی اورا	از روی مارا	از روی شمارا	از روی ایش ترا
سنگ یوزگدن	اونگ یوزگدن	بزم یوزگدن	سزک یوزگدن	اونگک یوزگدن
از دست ترا	از دست اورا	از دست مارا	از دست شمارا	از دست ایش ترا
سنگ الگدن	اونگ الگدن	بزم الگدن	سزک الگدن	اونگک الگدن
از پای ترا	از پای اورا	از پای مارا	از پای شمارا	از پای ایش ترا
سنگ ایاعگدن	اونگ ایاعگدن	بزم ایاعگدن	سزک ایاعگدن	اونگک ایاعگدن

براسب او	براسب نو	براسب من			
اونک آنگک باشنه	سنگ آنگک باشنه	بنم آنگک باشنه			
براسب ایشان	براسب شما	براسب ما			
اونوک آنگک باشنه	سزک آنگوک باشنه	بزم آنگوک باشنه			
براسب او را	براسب ترا	براسب مرا			
اونک آنگک باشنی	سنگ آنگک باشنی	بنم آنگک باشنی			
براسب ایشان را	براسب شما را	براسب ما را			
اونوک آنگک باشنی	سزک آنگوک باشنی	بزم آنگوک باشنی			
باب رابع		وقس علیہ البوائق			
سیاه	سفید	بد	نیک	زشت	خوب
قرا	پهاض	فنا	ایو	چرکین	کوزل
سنگ	بزرگ	نزدیک	دور	کوتاه	دراز
طار	پوک	یقین	اوزاق	قصه	اوزون
روی دراز	روی بزرگ	روی سیاه	روی سفید	روی زشت	روی خوب
اوزون یوز	پوک یوز	سیاه یوز	پهاض یوز	چرکین یوز	کوزل یوز

دست بزرگ	دست کوتاه	دست سفید	دست سیاه	دست دراز	دست تنگ
پهلوک ال	قصه ال	پامضال	سیاه ال	اوزون ال	طار ال
دست کوتاه	سر بزرگ تو	روی خوب	پای دراز	اسپ بدشا	راه دور آید
بنم قصه الم	سنگ پهلوک بنا	او یک کوزلی	بزم اوزون	سنگ قنار	انگ اوزون
خوب است	زشت است	نیک است	بد است	سفید است	سیاه است
کوز لدر	چو کیندر	ایودر	فنا در	پامضی در	قوادر
دراز است	کوتاه است	دور است	نزدیک است	بزرگ است	تنگ است
اوزوندر	قصه در	اوزا قدر	یقیندر	پهلوک در	طار در
خوب تر	بد تر	سفید تر	سیاه تر	دراز تر	کوتاه تر
دماز یاده کوزل	دماز یاده فنا	دماز یاده پامضی	دماز یاده قوا	دماز یاده اوزون	دماز یاده قصه
دور تر	نزدیک تر	بزرگ تر	زشت تر	پیک تر	تنگ تر
دماز یاده اوزاق	دماز یاده یقین	دماز یاده پهلوک	دماز یاده کین	دماز یاده اوزون	دماز یاده طار
خوب است	بد است	سفید تر است	سیاه تر است	دراز تر است	دور تر است
دماز یاده کوزلدر	دماز یاده فنا در	دماز یاده پامضی	دماز یاده قوادر	دماز یاده اوزوندر	دماز یاده اوزاقدر
		وقس حیدر الهواتی			

باب خاص

دست من کوتاه است	روی او خوب است	پای شما دراز است
بنم الم قصه در	انگ یوزی کوزلدر	سنگ ایاغز اوزوندر
راه ما دور است	خانه ایشان نزدیک است	روی او زشت است
بزم یولمز اوزا قدر	اونزک خانه سی یقیندر	انگ یوزی چرکیندر
ایشان بد است	راه تو نزدیک است	پای ما کوتاه است
اونزک آتی فسادر	سنگ یولک یقیندر	بزم ایاغز قصه در
پای اسپ ما دراز است	روی اسپ او سیاه است	دست پدر من کوتاه است
بزم آتمزک ایاغی اوزوندر	انگ آتمزک یوزی سیاهه	بنم پدرک المی قصه در
خانه برادر تو سنگ است	خانه پدر ایشان خوب است	
سنگ برادر منک خانه سی طاردر	انزک باباسنگ خانه سی کوزلدر	
اسپ من از اسپ تو خوب تر است	پای تو از پای ما دراز تر است	
بنم آتم سنگ آنگدن دماز یاده کوزلدر	سنگ ایاغز بزم ایاغز دن دماز یاده اوزوندر	
خانه من از خانه تو بزرگ تر است	خانه تو از خانه من سنگ تر است	
بنم اوم سنگ او کدن دماز یاده چوکدر	سنگ او ک بنم او مدن دماز یاده طاردر	

۱۲
راه خانه من از راه خانه تو دور تر است

بیم خانه مک یولی سنگ خانه نک یولندن دما زیاده او ز اقدر

راه خانه پدر من از راه خانه برادر تو نزدیک تر است

بیم پدر مک او نیک یولی سنگ برادر نیک او نیک یولندن دما زیاده یقیندر

راه دور مکتب او از راه نزدیک مکتب ما بهتر است

آنک مکتب نیک او ز اقی یولی بزم مکتب نیک یقین یولندن دما زیاده ایو دور

خانه سنگ پدر من از خانه بزرگ برادر تو خوبتر است

بیم پدر مک طار اوی سنگ برادر نیک پوک او نندن دما زیاده کوزلدر

سراب برادر ما از سراب پدر شما بزرگتر است

بزم برادر نیک آنک بشی نیک پدر بزرگ آنک باشندن دما زیاده بیو کدر

آب سفید پدر من از آب سیاه برادر شما بزرگتر است

آنک پدر نیک پاض آتی نیک برادر بزرگ سیاه آتندن دما زیاده بیو کدر

پای آب سفید شما از پای آب سیاه ما درازتر است

نیک پاض آنک ای اغی بزم سیاه آنک ای اغندن دما زیاده او زو ندر

کردن مصدر اتمک معنای

مفروض غایب	مفروض مخاطب	مفروض غایب	نفس تکلم روم	مفروض مخاطب	نفس تکلم غایب
کرد	کردی	کردم	کردید	کردی	کردیم
ایتمدی	ایتمدی	ایتمدم	ایتمدیکز	ایتمدی	ایتمدک
میکرد	میکردی	میکردم	میکردید	میکردی	میکردیم
ایدردی	ایدردی	ایدردم	ایدردیکنز	ایدردی	ایدردک
کرده بود	کرده بودی	کرده بودم	کرده بودید	کرده بودی	کرده بودیم
ایتمش ایدی	ایتمش ایدی	ایتمش ایدم	ایتمش ایدیکز	ایتمش ایدی	ایتمش ایدک
کرده شد	کرده شدی	کرده شدم	کرده شدید	کرده شدی	کرده شدیم
ایدلدی	ایدلدی	ایدلدم	ایدلدیکنز	ایدلدی	ایدلدک
کرده	کرده می	کرده ام	کرده اید	کرده می	کرده ایم
ایتمش	ایتمش می	ایتمش ام	ایتمش کنز	ایتمش می	ایتمش می

ماضی شهود

حکایه الحال

حکایه الماضي

ماضی شهود

ماضی مستقبل

ماضی الحال

ماضی

مجهول

حکایت لال
ذاتی
حکایت لالی
ذاتی
ماضی منقوله
جوهلی

میکرده ایم	میکرده اید	میکرده اند	میکرده ام	میکرده ای	میکرده ای
ایدیشتم	ایدیشکتز	ایدیشند	ایدیشتم	ایدیشسن	ایدیش
کرده بودم	کرده بودید	کرده بودند	کرده بودم	کرده بودی	کرده بوده
ایتیشتم	ایتیشیتز	ایتیشند	ایتیشتم	ایتیشسن	ایتیش
کرده شده ایم	کرده شده اید	کرده شده اند	کرده شده ام	کرده شده ای	کرده شده
ایدیشتم	ایدیشیتز	ایدیشند	ایدیشتم	ایدیشسن	ایدیش

ماضی منقوله کن مفرد غایبی اکثری است اید استعمال اولنور مثلا کرده ورفته و آمده
مخاندنه کرده است ورفته است و آمده است در و ایتشدر و کتشد و کتشد و کتشد

فعل مضارع کاف می

کنند	کنی	کنم	کنند	کنید	کنیم
اید	ایدسن	ایدم	ایدرد	ایدسکتز	ایدرز
میکند	میکنی	میکم	میکند	میکید	میکسیم
ایدیورد	ایدیوردر	ایدیوردم	ایدیوردر	ایدیورسکتز	ایدیورسکتز
خواهد کرد	خواهی کرد	خواهم کرد	خواهند کرد	خواهید کرد	خواهیم کرد
ایدجک	ایدجکسن	ایدجکم	ایدجکند	ایدجکتز	ایدجکتز

کرده شویم	کرده شوید	کرده شوند	کرده شوم	کرده شوی	کرده شود
ایدیلورز	ایدیلورکز	ایدیلورلو	ایدیلورم	ایدیلورس	ایدیلور
اسم و تثنی صیغه های					
بکنیم	بکنند	بکنید	بکنم	بکند	بکن
ایدلم	ایتونز	ایدیکز	ایدیم	ایتون	ایت
اسم فاعل					
کننده کان			کننده		
ایدیکیلر یا خود ایدنر			ایدیچی یا خود ایدن		
اسم مفعول					
کردگان			کرده		
ایدیشکر یا خود ایدیلانر			ایدیش یا خود ایدیلان		
اول لرنه نون نایفه داخل اولان فصله در					
نکردیم	نکردید	نکردند	نکردم	نکردی	نکرد
ایتدک	ایتدیکز	ایتدیلر	ایتدم	ایتدک	ایتدی

نیکرد	نیکردی	نیکردی	نیکردم	نیکردند	نیکردید	نیکردیم
ایتزدی	ایتزدی	ایتزدی	ایتزدوم	ایتزدید	ایتزدیکر	ایتزدیک
نکرده بود	نکرده بودی	نکرده بودی	نکرده بودم	نکرده بودند	نکرده بودید	نکرده بودیم
ایتش ایدی	ایتش ایدی	ایتش ایدی	ایتش ایدم	ایتش ایدید	ایتش ایدیکر	ایتش ایدیک
کرده نشد	کرده نشدی	کرده نشدی	کرده نشدم	کرده نشدند	کرده نشدید	کرده نشدیم
ایدیدی	ایدیدیکر	ایدیدیکر	ایدیدم	ایدیدید	ایدیدیکر	ایدیدیکر

ماضی منقول و ماضی بود کا قیاس اوله

کنند	کننی	کنتم	کنسند	کنسید	کنسیم
ایتز	ایتزس	ایتزم	ایتزرو	ایتزسکر	ایتزسکر
مینکنند	مینکنی	مینکنم	مینکنسند	مینکنسید	مینکنسیم
ایتیور یا خود ایتز	ایتیورس یا خود ایتزس	ایتیورم یا خود ایتزم	ایتیوررو یا خود ایتزرو	ایتیورسکر یا خود ایتزسکر	ایتیورسکر یا خود ایتزسکر
نیکنند	نیکنی	نیکنم	نیکنسند	نیکنسید	نیکنسیم
ایتیور لو یا خود ایتزرو	ایتیورس لو یا خود ایتزسکر	ایتیورم لو یا خود ایتزم	ایتیوررو لو یا خود ایتزرو	ایتیورسکر لو یا خود ایتزسکر	ایتیورسکر لو یا خود ایتزسکر
نخواهد کرد	نخواهد کردی	نخواهد کردم	نخواهند کرد	نخواهند کردید	نخواهیم کرد
ایتیه جک	ایتیه جکی	ایتیه جکم	ایتیه جکند	ایتیه جکید	ایتیه جکیم

کرده نشود	کرده نشوی	کرده نشوم	کرده نشوید	کرده نشویم	کرده نشوید
ایدلمز	ایدلمزین	ایدلم	ایدلمز	ایدلمز	ایدلمز
کن	کنند	کنم	کنید	کنیم	کنید
ایتمه	ایتمون	ایتمیم	ایتمیکیز	ایتمیم	ایتمون
ناکرده			ناکردهگان		
ایدلمش یا خود ایدلم			ایدلما مثل یا خود ایدلما		

فارسی مصدر کت جمله سی بر منوال عجز کرده قیاساً تعریفی اولی و اولی
 فقط فارسیده اکثری مضارع قیاسی قبول ایتد یکدن تعریفی مراد
 اولی ان مصدر کت اشبور سالک باب عاشترنده عجز اولی یعنی اولی
 مضارعی و مخی مبتدی که متر ملک لازم در وقت کتاب بنده
 داشتن طلوتی و دارد طوترا ایتد ترجمه اولی نور ایتد ده زیوده عجز
 جدولن معلوم اولی جنی و جمله اصل داشتن کلمه سی مالک
 اولی معناسنی متضمن اولی بر شینک موجود اولی اولی
 کلمه مذکوره کت تعریفی تیله بیان اولی

یکتاب دارم	یکتاب دارم	یکتاب دارم	یکتاب دارم	یکتاب دارم	یکتاب دارم
براتم وار	براتم وار	براتم وار	براتی وار	براتمک وار	براتمک وار
یکتاب شدم	یکتاب شدم	یکتاب شدم	یکتاب شدم	یکتاب شدم	یکتاب شدم
براتم وارید	براتمک وارید	براتمک وارید	براتمک وارید	براتمک وارید	براتمک وارید
یکتاب ندارم	یکتاب ندارم	یکتاب ندارم	یکتاب ندارم	یکتاب ندارم	یکتاب ندارم
براتم یوق	براتمک یوق	براتمک یوق	براتمک یوق	براتمک یوق	براتمک یوق
یکتاب ندا شدم	یکتاب ندا شدم	یکتاب ندا شدم	یکتاب ندا شدم	یکتاب ندا شدم	یکتاب ندا شدم
براتم یوق آید	براتمک یوق آید	براتمک یوق آید	براتمک یوق آید	براتمک یوق آید	براتمک یوق آید

باب سابع

فارسیده جمع ایگی درود اگر وی روح ایسه یعنی جاننی ایسه الف و نون ایله جمع اولنور
 مثلا آت اسپان آت مرغ قوش مرغان قوش شیر ارسلان شیران
 ارسلان و دیک اولدیغی کبی و جاننی و کل ایسه ما ایله جمع اولنور مثلا شمشیر قلمج
 شمشیر ما قیلجگر خانه او خانه اولر شمشک لکاش سکنما طاشرد دیک اولدیغی کبی
 فقط ما ایله جمعند در اهل ایرانک سغیرنه و ما زیادده قولای کله یکتدن شدی
 ایرانده جاننی اولسون اولسون هر بریشی اکثری ما ایله جمع ایله در مثلا اسپها

و مرغما و شیرها آتر و قوشل و ارسلانلر و میگرد
 و بعضا مایی و شمایی وخی جمع ایدوب ماا و شماما
 درلر بزلر و سزلر دیک اولور و اگر جمعی مراد اولنان کلمه
 ذی روجه دلالت ایدن اسعادن اولوب آخرنده ماء رسمیه
 بولونور ایله جمعده مایی کاف فارسی یه تبدیل ایدرلر مثل
 آمده و رفته و مرده و زنده کلمه لر نیک جمعده
 آمدگان و رفشگان و مردگان و زندگان درلر
 کلانلر و کیدنلر و اولولر و دریلر و میگرد و جامه
 و نامه و لاله مثللو مایله جمعی لازم کلان کلمه لرک
 وخی کتابته آخزلرندن ماء رسمیه لرک حذیفه جاوما
 و نامها و لالها یا زلمسی موافق قاعده اوله جعنی بعض
 ارباب لغات تحریر ایتیلر ایسه ده جام ایله جامه نکت
 و نام ایله نامه نکت و لال ایله لاله نکت جمعری بنینده
 تحریر فرق بولمنق ایچون حین کتابته ماء رسمیه لرک
 ابقاسیلد جامه مای و نامه مای و لاله مای یا زلمق

ارباب قلم بیننده جاری اولان قاعده یه دما زیاد و موافق
 و جام قح و جامه لباس و نام اسم و نامه مکتوب و کتاب
 و لال دلسر معن الرینه در وم و تا و ش حرفی ضمیه
 بارز متصل اولوب اواخر کلماته لاحق اولور لر مثلا
 رویم یوزم رویت یوزک و رویش یوزی
 دیمک ایسه ده اکثری بونلری دخی اثنای تلفظده جمع
 ایدوب رویمان و رویتان و رویشان در لر که
 یوزم و یوزیکر و یوزلوی دیکدر مثلا
 پدریکر نزه یه کندی و کتابگری کیمه ویردیکر دیکر
 محله پدرتان کجا رفت و کتابتان را بکه دادید
 در لر و این بو و آن او دیمک اولوب بونلری دخی
 تکلمده با ایله بعضا شعر کرده الف و نون ایله جمع ایدر لر
 مثلا اینها و اینان بونلر و آنها و آنان
 اونلر دیکدر

بَاب ششم

شش	پنج	چهار	سه	دو	یک
التی	بش	درت	اچ	ایکی	بر
دوازده	یازده	ده	نه	هشت	هفت
اون ایکی	اون بر	اون	طقوز	سکز	یدی
هزده	هفده	شانزده	پانزده	چهارده	سیزده
اون سکز	اون یدی	اون التی	اون بش	اون درت	اون اچ
سی	الی اخره	بیت دود	بیت یک	بیت	نوزده
اوتوز		یکرمی ایکی	یکرمی بر	یکرمی	اون طقوز
الاخره	چهل و یک	چهل	الی اخره	سی دود	سی و یک
اوتوز ایکی	قوق بر	قوق		اوتوز ایکی	اوتوز بر
شست و یک	شست	الی اخره	پنجاه دود	پنجاه و یک	پنجاه
التش بر	التش		التی ایکی	التی بر	التی
الی اخره	هفتاد و دو	هفتاد و یک	هفتاد	الی اخره	شست و دو
	تیش ایکی	تیش بر	تیش		التش ایکی

هشتاد	هشتاد و یک	هشتاد و دو	الی آخره	نود	نود و یک
مکان	مکان بر	مکان یکی		طمان	طمان بر
نود و دو	الی آخره	صد	صد و پنج	صد و ده	صد و دوازده
طمان یکی		یوز	یوز بش	یوز اون	یوز اون یکی
صد و پنجاه	صد و پنجاه و پنج	دویست	سیصد	چهار صد	پانصد
یوز اونی	یوز اونی بش	ایکیوز	اوچوز	دو رتموز	بشیموز
شصد	هفتصد	هشتصد	نصصد	هزار	هزار و صد و پنجاه
التوز	یدی یوز	سکر یوز	طقتوز یوز	بیک	بیک یوز اونی
هزار و پانصد	دو هزار	سه هزار	چهار هزار	پنج هزار	شش هزار
بیک بشیموز	ایکی بیک	اوچ بیک	دو رت بیک	بش بیک	التی بیک
هفت هزار	هشت هزار	نه هزار	ده هزار	جیت هزار	الی آخره
یدی بیک	سکر بیک	طقتوز بیک	اون بیک	یکری بیک	
پنجاه هزار		صد هزار		وقس علی هذا	
اللی بیک		یوز بیک			

چهارم	سیم	دوم	یکم	نختم	نخست
درد بنجی	اوپو حنجی	ایکونجا	برنجی	ابتدائی و او بنجی	ابتدا و اول
دہام	نہم	ہشتم	ہفتم	ششم	پنجم
اوتنجی	طقتہ زنجی	سکزنجی	یہ بنجی	التنجی	بشجی
الی آخر	پازوہام	چساروہام	سینروہام	دوازدهام	یازدهام
سیہوم	اون بشجی	اون دردنجی	اون اوپو حنجی	اون ایکونجا	اون برنجی
اوتوزنجی			الی الاخر	میت پنجم	بیستم
				یکوی ہشجی	یکر ہشجی
		ماہ سیدہ نو چند	این چند	چندم	چند
		سنگ ایکونجا	بو قاعدہ	قاچنجی	قاچ
دیروز	امروز	روز			
دون	دو کون	کون			
شب	پستیرین فدا	پس فدا	فدا	پس پروز	پرووز
کچھ	دنا او برکون	او برکون	بارین	دنا او لکی کون	او لکی کون
پس فدا	فدا شب	پس پر شب	پر شب	وی شب	اشب
او برکچھ	بارین کچھ	دنا او لکی کچھ	او لکی کچھ	دون کچھ	بو کچھ

پشترین فردا شب	ماه	این ماه	ماه گذشته	ماه آینده
دانا و بریکجه	ای	بوای	کچن ای	کله جک ای
بعد از یکجا	بعد از ده ما	امسال	پارسال	پیرا سال
برای صکره	اون ای صکره	بو ییل	کچن ییل	اوکلی ییل
بعد از یک سال	بعد از ده سال	بعد از صد سال		
بر ییل صکره	اون ییل صکره	یوز ییل صکره		

بَاب تَا ح

بو باده بند بند بعض لزوملی لغت تکریر اولونوب بعده اطفاله استخراج معاینه
ملکه حاصل اولوق اوزره هر بنده یاز ییلان لغت ک محل استعمال لری مبین
ترجمه لریده بر مناسب همواره لردخی تکریر و علاوه قلم شد

چه	که	کدام	کجا	اینجا	آنجا
نه	کیکم	قنقی	نره	بورا	اورا
پدرتان بشما چه گفت			از من بتو چه خبر بودند		
پدر کیگز سزه نه سویدی			بندن سکا نه خبر کو تو ردیلر		

امروز در خانه چه کار داری
بوگون او دونه ایشکر وار

بچه سبب از اینجای رفتی
نه سببه منی بورادون کندک

پیروز بخانه شما که آمد
اولکی کون سزک او یکزه کیم کلهای

برای که اینجا آمدی
کیم ایچون بورایه کلهک

اسب تو که امت
سنگ آتک قنغیدر

از کدام راه آمدی
قنغی یولدک کلهک

فردا کجا خواهی رفت
یارین نره یه کیده جکسن

دیروز برای چه کار در خانه ماندی
دون نه ایش ایچون او دونه قالدک

چرا با من دوست نمی شوی
ایچون بنم ایله دوست اولیور سز

این سخن را از که شنیدی
بو سوزی کیمدک ایشدک

امشب با که نشستی
بو کیمجه کیم ایله او طور دک

خانه ایشان در کدام طرفت
اونزک اوی قنغی طرفده در

ازین دو اسپ کدام را میخواهی
بو ایکی اتدن قنغی ستر سن

خانه برادر تان کجاست
برادر یکرک اوی نره ده در

اینها از کجا آمدند از اینجا با نجا مرو از اینجا با نجا سیاه بنشین
 به نمروده دن کلید بودادن اورایه کتبه اورادن بورایه کل اولو

سالف الذکر چه و که کلمه لرینه است داخل اولد قده
 آخر لردن مار حذف واست لفظک دخی همزه سی یایه
 قبله صیت و کیت درلو که نذر و کیمدر و یک اولور
 و کجا و اینجا و اینجا کلمه لرینه بالا قضا داخل اولان ب
 دور هر فلرینی اکثر استقالده حذف ایدر لرمثلا یکجا و در کجاست
 مقامنده کجا و کجاست درلو که نزه یه و نزه و در و یک اولو
 و یانجا و در اینجا و با نجا و در اینجا و یغیلد یک محله کذک
 اینجا و اینجا و یک اید اکتفا ایدر بورایه و بوراده
 و اورایه و اوراده و یک معنای نخی شاهر

کم	بیش	بالا	پایین	پس	پیش
نقصان	زیاده	یوقارو	اشاخی	کرده و صکره و آرت	ایر و و او و مقدم

طفل عاقل پیش از همه بکتاب می آید و پیش استاوس با ادب
عقل و جوهری جمله در مقدم مکتبه کلور و خواهر رنگ او کند ادب

می نشیند و سعی میکند در درس خود را پیش همبرد
او طور و سعی ایدر و درسخی ایدر و کو تور یعنی ایدر و لتور
طفل بی عقل پس از همه بکتاب می آید و بدرس وقت نمی کند
عقل و جوهری جمله در صکره مکتبه کلور و در سه وقت اتمز
و از رفیقانش پس می ماند هر که دانا بود بالا می نشیند
و رفیقان در آن کور و قاور هر کجیکه عالم ایدر و قاور و او طور
و هر که جاهل است در پایین می ماند هر که علمش پیش است
و هر کجیکه جاهل در اشاعیده قاور هر کجیکه که علمی زیاده در
قدرش هم پیش است و هر که سعیش کم است علمش هم کم است
قدریده زیاده در و هر کجیکه سعی آذر علمیده آذر

باب عاشر

بویابده مضار علمیه بر ابر بعضی مضار در فارسیه تکرر اولوب
زیر لوبینه معنای دخی ترقیم اولمش در

مصدر	مضارع	مصدر	مضارع	مصدر	مضارع
	حرف الالف	آراستن	اراید	آرامیدن	آرامید
		آزین آیتک	آزین آید	آکلنک	آکلنور
آزمودن	آزماید	آسودن	آساید	آشامیدن	آشامید
آزما آیتک	آزما آید	آراخت آیتک	آراخت آید	آچک	آچکر
آختادن	آختد	آفوختن	آفوزد	آفریدن	آفرید
آوشک	آوشر	آشکنک	آشکنید	آراختی	آرادر
آفودن	آفزاید	آفانندن	آفاند	آفکنن	آفکند
آرتقی وارتمق	آرتو آرتو	صاچمق	صاچار	آوشورک	آوشورور
آوون	آلاید	آمدن	آید	آموشتن	آموزد
بولاشد مرق	بولاشدیر	کلمک	کلور	اوگرنک	اوگرنور
آمیختن	آمیزد	حرف الباء مع الپاء		باریدن	بارد
قارشد مرق	قارشور			یغمور غتی	یغار
بازی کور	بازی کند	پاشیدن	پاشد	باقتن	باقد
اودنیقی	اودنیار	صاچمق	صاچار	طوقوسق	طوقور

مصدر	مضارع	مصدر	مضارع	مصدر	مضارع
پنجان	پزود	بخشیدن	بخشد	پذیرفتن	پذیرد
پشورک	پشورور	باغشلق	باغشلا	قبول آیدن	قبول آید
پرسیدن	پرسد	برگشتن	برگردد	پرسیدن	پرستد
صورتق	صووار	گیرودونک	گیرودوز	طاپق	طاپار
پروردون	پرورد	پریدن	پرد	بودن	بود
بلمک	بسد	اوچمتی	اوچار	کسک	کسر
بودن	برد	بستن	بندد	پسندیدن	پسندد
کو تورک	کو تورد	باغلق	باغله	بکنک	بکنور
پنداشتن	پندارد	بودن	بودد	پوشیدن	پوشد
ظن آیدن	ظن آید	اولمق	اولوز	کیمک و او تملد	گیر و او تیر
بوسیدن	بوسد	حرف آلاء		ترسیدن	ترسد
ادیمک	ادوپر			قورقمق	قورقار
توانستن	تواند	حرف الجیم و الجیم		چامیدن	چاید
قادر اوق	قادر اولور			اوشومک	اوشور

مصدر	مضارع	مصدر	مضارع	مصدر	مضارع
جستن	جوید	جنبیدن	جوبید	حرف الحاء	مضارع
آرامتی	آرار	آرامتی	آرامتی	جنبید	مصدر
خوابیدن	خوابد	خواستن	خواهد	خواید	مضارع
آویختن	آویز	آسنگ	آستر	آویختن	مصدر
خیر امیدن	خزاند	خوردن	خورد	خوردن	مضارع
صالحتی	صالحینور	یک	یر	حرف ال دال	مضارع
داون	دهد	داستن	دارد	داستن	مضارع
ویزیک	ویز	طوتنق	طوتر	بلک	مضارع
دریدن	درد	در یافتن	در یابد	در دیدن	مضارع
یرتنق	یرت	اکلمق	اکلر	چالقی	مضارع
دویدن	دوید	دویدن	دوود	دوختن	مضارع
ظاهراولور	ظاهراولور	قوشمق	قوشار	دویمک	مضارع
دیدن	بیند	حرف الراء	رااندن	رااندن	مضارع
کورمک	کور		سورمک	سور	مضارع

مصدر	مضارع	مصدر	مضارع	مصدر	مضارع
رسیدن	رسند	رَبودن	رَباید	رُفتن	رُفتن
ایرستگ	ایریشور	قاپمق	قاپار	سوپورمک	سوپورد
رستن	روید	رَفتن	رَوود	رمیدن	رمد
بشک	بتر	گمک	کیدر	اورمک	اورکر
ربنجدن	ربنجد	ربختن	ریژد	حرف الزاء	
اینجمک	انجیدر	دوگمک	دوکر		
زدن	زند	حرف التین		ساختن	سازد
اورمق	اورار	یامق	یاپار		
سُوهن	سُتاید	سُفخن	سوزد	سوکذ خورد	سوکذ خورد
مدح ایتمک	مدح ایدر	یانق و یاقا	ینار و یقار	بین ایتمک	بین ایدر
پیرشدن	پیرشود	حرف الشین		شیتافتن	شیتابد
طویق	طویر	عجمه ایتمک	عجمه ایدر		
شدن	شود	شُستن	شوید	بشستن	بشکن
اولق	اولور	ییمق	ییمار	دوستی	دوار

مصدر	مضارع	مصدر	مضارع	مصدر	مضارع
شِنَاخْتَن	شِنَاخْتَدَ	شُرُون	شُرُون	شِنَاخْتَدَ	شِنَاخْتَدَ
اَكَلَاتِي	اَكَلَار	صَائِقِي	صَائِقِي	اَكَلَار	اَكَلَار
فَرَسُون	فَرَسِيد	فَرَسُون	فَرَسُون	فَرَسِيد	فَرَسِيد
اَكِيْمَك	اَكِيْمَك	كُوْنَدَرَك	كُوْنَدَرَك	اَكِيْمَك	اَكِيْمَك
فَرِيْفَتَن	فَرِيْفِيد	فَمِيدَن	فَمِيدَن	فَرِيْفِيد	فَرِيْفِيد
الْدَاتِي	الْدَاد	اَكَلَتِي	اَكَلَتِي	الْدَاد	الْدَاد
ح ف الكاف و الكاف	كَاخْتَن	كَاخْتَن	كَاخْتَن	كَاخْتَن	كَاخْتَن
اَكِيْن اَكِر	اَكِيْن اَكِك	اَكِيْن اَكِك	اَكِيْن اَكِك	اَكِيْن اَكِك	اَكِيْن اَكِك
كُشْتَن	كُشْتَد	كُشْتَن	كُشْتَن	كُشْتَد	كُشْتَد
اَوَلْدَرَك	اَوَلْدَر	اَوَلْدَرَك	اَوَلْدَرَك	اَوَلْدَر	اَوَلْدَر
كُشْتَن	كُشْتَد	كُشْتَن	كُشْتَن	كُشْتَد	كُشْتَد
كِيْمَك	كِيْمَك	دُوْمَك	دُوْمَك	كِيْمَك	كِيْمَك
كُشْتَن	كُشْتَد	كُشْتَن	كُشْتَن	كُشْتَد	كُشْتَد
اَصْرَتِي	اَصْرَتِي	قَاذَر	قَاذَر	اَصْرَتِي	اَصْرَتِي

مضارع	مصدر	مضارع	مصدر	مضارع	مصدر
کوشد	کوشیدن	کش	کشیدن	کشید	کشادن
چاشود	چاشک	چک	چکاک	اچار	اچتی
نغزد	نغزیدن	گوزد	گوزیدن	حرف اللام	
سورچ	سورچک	دتر	دترک		
ماند	ماندن	مالد	مالیدن	حرف الیم	
قالود	قالیق	سور	سورک		
نال	نایدن	حرف النون		نکد	نکیدن
اکل	اکلمک			امر	امک
نوید	نوشن	نماید	نمودن	نشیند	نشتن
یازار	یازتی	کوستر	کوسترک	اوطور	اوطورتی
حرف الواو		نند	ننادن	نوشد	نوشیدن
		قور	قویق	ایچر	ایچک
هرسد	هرایدن	حرف الراء		وزد	وزیدن
قورق	قورقی			امر	امک

مصدر	مضارع	مصدر	مضارع	مصدر	مضارع
حرف ایاء	یافتن	یابد	افتاتمه	بولوق	بولور

اشبور سانه فارسیده حروف معانیکن استعمالنه و افعلاک
تصرفاتیله قواعد باره نک اجر سانه ملکه در سوخ حاصل اولوق
اوزره اطفال ایچون ترتیب اولمش ایسه ده فقط خواجه افندیله
شاکر اولره یا لکزر سانه ده محرر درسی تعریف ایله اکتفا ایتیب
دایما خار جدن دخی او قوتد یعنی درسه مناسب مثلاً لکرتور مک و گاه
تعطدن معنایی و گاه معنادن لفظی سنوال ایدرک والی صل او قوتد یعنی
قاعده نک عملیاتی اجر ایتدر مک و باب حاشر ده محرر مصدر برک
دخی صیغه لرینی چکد بروب بللک لازمدر ان شادد تعاسایه هما یون
شامانه وه بوندن سکوره دخی مکاتب رشده ایچون عربی و فارسی
منابع

ومضید رساله لرترتیب اولنه بقدر

ساعده هاجه

